

Indflydelse paa Vedtagelsen af selve Lønningslovene. Ligesom jeg derfor i og for sig ikke er overbevist om Endringsforslagets Hensigtsmæssighed, saaledes maa jeg af de af mig anførte Grunde tilraade det ærede Thing ikke at stemme for det.

Det er et overordentlig interessant Emne, vi her forhandle med hverandre, og jeg kan derfor ikke andet end beklage, at jeg ved Stantslovens Behandling i Landstinget hindres fra at deeltage i den yderligere Discussion paa Sagens nærværende Standpunkt.

Tscherning: Det gjør mig ondt, at den ærede Minister er nødt til at forlade Sælen, men jeg haaber, at hans ærede Collega (Justitsministeren) vil kunne optræde paa hans Vegne, forsaavidt angaaer de Oplysninger, der maatte behøves i den foreliggende Sag. Det, der her ligger for, er intet geistligt, intet kirkeeligt, men et reent verdsligt Spørgsmaal; der kan ikke være Noget af mere verdslig og i visse Maader retslig Natur end netop dette Spørgsmaal, og den ærede Justitsminister maa derfor endog kunne have et sikrere og klarere Begreb om Sagen end den ærede Cultusminister, hvis Mening upaatvilelig mod hans Villie maaskee dog kan være noget hildet af hans fædligere og tilbeels nærværende Stilling. Der er Noget i den præstelige Virksomhed, der er uafviseligt, som stadig hænger ved den Mand, som er viet til den, og hvorved der let kan komme en eensidig Opfattelse af Sagen tilstede, medens den ærede Justitsminister allerhøjest kan være hildet i Fordomme fra en lang Fortid, men dog ikke i Standsfordomme. Jeg skal meget gjerne indrømme, at der er en Vanskelighed ved at knytte en Paragraph af Denne Natur til en Lov, som omfatter Gjenstande, der ibrigt maa regnes til de mere let gaaende; thi naar man endelig er kommen saavidt med en Lov som den foreliggende, som nu er Tilfældet, er det ønskeligt at faae den afgjort, og det er ikke heldigt, om en Paragraph, der indeholder, det skal jeg indrømme, et Princip af en anden Art, der ikke ligger saa nær til Afgjørelse som de andre, der her er Spørgsmaal om, skulde være Narsag i, at Loven ikke blev antagen; og jeg kan

meget godt tænke, at den kunde give Anledning dertil. Men ved Siden heraf skal jeg anføre, at det nu omhandlede Spørgsmaal har ligget længe og hyppigt for, og ligget for i en langt naturligare Skikkelse end her, men er under forskjellige Paastub blevet vlist tilbage, og at det nu har faaet en fornyet Berettigelse derved, at en Minister har vedkjendt sig, at Regjeringen kunde være villig til at betrede den Vej, som her er antydet. Jeg siger, at Spørgsmaalet har været bragt for paa en heldigere og jeg troer naturligare Vej, end det maaskee nu er, ved at det nemlig er forsøgt at optage som en Formsag samtlige geistlige Indtægter paa Stantsloven og føre dem igjen til Udgift, indtil en Lønningslov kom istand. Var man slaaet ind derpaa, vilde den endelige Afgjørelse af Lønningsspørgsmaalet med Hensyn til Præsterne uden saa stor Different og Forskjellighed i Betragtningmaaden fra begge Sider have været fyldestgjort, og vi havde da været meget heldigere stillede i den Henseende. Jeg skal indrømme, at det Spørgsmaal, som jeg senere skal komme til, og som den ærede Minister omtalte mod Slutningen af sit Foredrag, havde fundet sin Afgjørelse, Spørgsmaalet nemlig om, hvem Afgifterne, som udredes til dermed at lønne Geistligheden, egentlig tilhøre, og om der eksisterer en legemlig Folkekirke, der som en Corporation, kan eje Noget; Spørgsmaalet vilde paa den Maade være afgjort — for mig personlig er det for længe siden afgjort — hvis ikke Regjeringen, idetmindste enkelte af dens Medlemmer, stadigt og med forskellige Grunde havde søgt at væge sig mod den endelige Vedkjendelse af dette Princip. Jeg skal følge, saavidt jeg kan, de Betragtninger, som den fraværende Minister gjorde gjældende; de vare deels for, deels overveieende og deels partiel imod Forslaget. Hans første Betragtning gik imod Forslaget, idet han sagde, at efter moden Overveielse var det kommet ham fer, som om det bandt den geistlige Embedsmænd, Præsten, til sin Menighed; at han betalttes umiddelbart af Menigheden, at hans Indtægter tilfødte ham umiddelbart fra Menighedens Medlemmer. Dette har kunnet være sandt, men som Sagen nu staer, er det ikke sandt. Det er nemlig kun sandt under